

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ, ІСТОРІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри психології
протокол № 1 від 25 серпня 2021 р.
завідувач кафедри
 професор Олена БЛИНОВА

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ПСИХОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНИХ ОЧІКУВАНЬ ОСОБИСТОСТІ: МЕТОДОЛОГІЯ, ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Освітня програма «Психологія»

третього (освітньо-наукового) рівня

Спеціальність 053 Психологія

Галузь знань 05 Соціально-поведінкові науки

Херсон 2021

1. Опис курсу

Назва освітньої компоненти	Психологія соціальних очікувань особистості: методологія, теорія і практика
Тип курсу	Вибіркова компонента ВК 3.3
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Кількість кредитів/годин	5 кредитів / 150 годин
Семестр	3-й і 4-й семестри
Викладач	Ігор Попович (Ihor Popovych), професор, доктор психологічних наук, професор кафедри психології scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57208214862 publons.com/researcher/1772642/Ihor Popovych http://orcid.org/0000-0002-1663-111X
Посилання на сайт	https://www.kspu.edu/About/Faculty/IPHS/ChairGenSocialPsychology/postgraduate/syllabuses.aspx
Контактний телефон	+38(050)3156930
Е-mail викладача:	igorpopovych76@gmail.com
Графік консультацій	Раз на тиждень відповідно до графіка консультацій
Методи викладання	лекційні заняття, семінарські заняття, практичні кейси, тестові завдання, індивідуальні завдання
Форма контролю	3-й семестр – залік; 4-й семестр – екзамен

2. Анотація до курсу

Освітня компонента «Психологія соціальних очікувань особистості: методологія, теорія і практика» спрямована на опанування технологій теоретико-методологічної, експериментальної, моделюючої і апробаційної роботи у соціально-психологічному вимірі досліджень. Представлено комплекс методичних вказівок і рекомендацій з вивчення психології соціальних очікувань особистості у методологічному, теоретичному і прикладному аспектах. Опанування ОК «Психологія соціальних очікувань особистості: методологія, теорія і практика» сприятиме формуванню сучасного конкурентоспроможного науковця, здатного вирішувати комплексні завдання у сферах психологічного супроводу

професійного становлення особистості, організаційного розвитку і консультування, організувати, будувати професійну діяльність за здоров'язбережувальними принципами та принципами особистісного і професійного зростання

3. Мета та цілі курсу

Мета полягає у комплексному вивченні психологічних змістових параметрів соціальних очікувань особистості, детальному аналізуванні методологічних, теоретичних, емпіричних та прикладних вимірів цього соціального феномену. Засвоєнні знань, що сприятимуть професійно-педагогічній підготовці здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня.

Цілі курсу:

1. Ознайомлення з теоретико-методологічними засадами дослідження соціально-психологічних феноменів на прикладі очікувань особистості.
2. Розкриття закономірностей, психологічних змістових параметрів, функцій, механізмів впливу на людину та її свідомість під час консультування, тренінгів та масових заходів.
3. Опанування технологій і формування навиків пошуку та обробки наукової інформації.
4. Формування готовності, умінь та навичок застосування спеціальних психологічних знань для вирішення завдань подальшої дослідницької та професійної діяльності.

4. Компетентності та програмні результати навчання

Вивчення освітньої компоненти «Психологія соціальних очікувань особистості: методологія, теорія і практика» спрямовано на формування таких **програмних компетентностей**:

Інтегральна компетентність:

- здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних психологічних знань та професійної психологічної практики.

Загальні компетентності:

- здатність проводити дослідження на відповідному рівні на основі системного наукового світогляду.

Фахові компетентності спеціальності:

- уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства.

- здатність до професійної діяльності у галузі прикладної психології та ефективного надання психологічних послуг.

Програмні результати навчання:

- знати та переосмислювати існуючі та \ або створювати (за потреби) нові теоретичні моделі та психологічні підходи до аналізу й інтерпретації одержаних результатів наукового дослідження;
- володіти навичками надання професійної психологічної допомоги у різних життєвих ситуаціях.

Знання, засвоєні в межах зазначеної освітньої компоненти, будуть використані при проведенні науково-дослідних робіт, для розширення власного та професійного світогляду.

5. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Кількість годин всього	26	24	100
Кількість годин 3-й семестр	10	10	55
Кількість годин 4-й семестр	16	14	45

6. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
2-й	3-й і 4-й	053 Психологія	2	Вибірковий

7. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

- мультимедійне обладнання, фліпчарт;
- бланки тестових методик, тренінгів, кейсів.

8. Політика курсу

Викладання освітньої компоненти ґрунтується на принципах академічної доброчесності. Здобувач третього (освітньо-наукового) рівня своєчасно виконує завдання, які подано у програмі (силабусі). Всі завдання ОК «Психологія соціальних очікувань особистості: методологія, теорія і практика» повинні бути виконаними, незважаючи на причину відсутності здобувача на занятті. Відсутність на занятті без поважної причини передбачає зниження балів, які відводяться на обговорення питань практичних та лекційних занять, а також захисту індивідуальних проєктів на занятті, в залежності від складності (по 5-20 балів за кожне контрольне індивідуальне завдання).

9. Схема курсу 3-й і 4-й семестр

Тиждень, дата, години	Тема, план, кількість годин (аудиторної та самостійної)	Форма навчального заняття	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 11)	Завдання	Максимальна кількість балів
Модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ВИМІРИ СОЦІАЛЬНИХ ОЧІКУВАНЬ ОСОБИСТОСТІ					
Тиждень 1 дата, 4 акад. год.	Тема 1: Науковий аналіз категорії «соціальні очікування». План: 1. Наукова категорія «соціальні очікування». 2. Родо-видові зв'язки соціальних очікувань особистості. 3. Семантичний аналіз соціальних очікувань. 4. Ретроспективний аналіз наукової категорії і особливості його проведення. 5. Напрями дослідження соціальних очікувань особистості.	Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год.	3; 5; 7; 11; 21; 28; 41	Практичне заняття 1. Науковий аналіз категорії «соціальні очікування». Хід заняття: 1. Наукова категорія «соціальні очікування». 2. Родо-видові зв'язки соціальних очікувань особистості. 3. Семантичний аналіз соціальних очікувань. 4. Ретроспективний аналіз наукової категорії і особливості його проведення. 5. Напрями дослідження соціальних очікувань особистості.	20

	Всього 15 год. (лк – 2 год.; пр – 2 год.; ср – 11 год.).				
Тиждень 2 дата, 4 акад. год.	<p>Тема 2: Теоретико-методологічні виміри дослідження соціальних очікувань особистості.</p> <p>План: 1. Соціальні очікування особистості – базовий психологічний механізм саморегуляції поведінки.</p> <p>2. Соціальні очікування і ціннісно-смилова сфера.</p> <p>3. Комунікативно-рольовий аспект соціальних очікувань особистості.</p> <p>4. Мотиваційний аспект соціальних очікувань особистості.</p> <p>5. Особливості дослідження очікувань в світовій теорії і практиці.</p> <p>Всього 15 год. (лк – 2 год.; пр – 2 год.; ср – 11 год.).</p>	Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год.	1; 2; 6; 7; 34; 35; 48	<p>Практичне заняття 2 і 3.</p> <p>Теоретико-методологічні виміри дослідження соціальних очікувань особистості.</p> <p>Хід заняття: 1. Соціальні очікування особистості – базовий психологічний механізм саморегуляції поведінки.</p> <p>2. Соціальні очікування і ціннісно-смилова сфера.</p> <p>3. Комунікативно-рольовий аспект соціальних очікувань особистості.</p> <p>4. Мотиваційний аспект соціальних очікувань особистості.</p> <p>5. Особливості дослідження очікувань в світовій теорії і практиці.</p>	20
Тиждень 3 дата, 4 акад. год.	<p>Тема 3: Соціально-психологічний зміст очікувань особистості.</p> <p>План: 1. Соціально-психологічні змістові особливості очікувань особистості.</p> <p>2. Соціально-психологічні очікування як регулятор</p>	Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год.	3; 7; 12; 14; 15; 31; 33; 36; 38; 43	<p>Практичне заняття 4 і 5.</p> <p>Соціально-психологічний зміст очікувань особистості.</p> <p>Хід заняття: 1. Соціально-психологічні змістові особливості очікувань особистості.</p> <p>2. Соціально-психологічні очікування як регулятор</p>	20

	<p>соціально-психологічної реальності. 3. Дерево соціальних очікувань особистості. 4. Сутність об'єкта і предмету очікувань. 5. Взаємозв'язок очікувань і психічної регуляції поведінки особистості. Всього 15 год. (лк – 2 год.; пр – 2 год.; ср – 11 год.).</p>			<p>соціально-психологічної реальності. 3. Дерево соціальних очікувань особистості. 4. Сутність об'єкта і предмету очікувань. 5. Взаємозв'язок очікувань і психічної регуляції поведінки особистості.</p>	
Модуль 2. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ОЧІКУВАНЬ ОСОБИСТОСТІ					

<p>Тиждень 4 дата, 4 акад. год.</p>	<p>Тема 4: Психологічні механізми, функції та типологічні особливості соціальних очікувань особистості. План: 1. Сутність психологічних механізмів соціальних очікувань особистості. 2. Функції очікувань. 3. Психологічні механізми очікувань в міжособистісній взаємодії. 4. Типологічні особливості очікувань. 5. Сутність моделі очікуваного майбутнього. Всього 15 год. (лж – 2 год.; пр – 2 год.; ср – 11 год.).</p>	<p>Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год.</p>	<p>4; 7; 13; 19; 22; 29; 44; 45; 47</p>	<p>Практичне заняття 8 і 9. Психологічні механізми, функції та типологічні особливості соціальних очікувань особистості. Хід заняття: 1. Сутність психологічних механізмів соціальних очікувань особистості. 2. Функції очікувань. 3. Психологічні механізми очікувань в міжособистісній взаємодії. 4. Типологічні особливості очікувань. 5. Сутність моделі очікуваного майбутнього.</p>	<p>20</p>
<p>Тиждень 5 дата, 4 акад. год.</p>	<p>Тема 5: Соціально-психологічна концепція соціальних очікувань особистості. План: 1. Сутність соціально-психологічної концепції соціальних очікувань особистості. 2. Система «Я» та «не-Я» особистості.</p>	<p>Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год.</p>	<p>7; 16; 37; 39</p>	<p>Практичне заняття 10. Соціально-психологічна концепція соціальних очікувань особистості. Хід заняття: 1. Сутність соціально-психологічної концепції соціальних очікувань особистості. 2. Система «Я» та «не-Я» особистості.</p>	<p>20</p>

	<p>3. Структурно-функціональна модель соціальних очікувань особистості.</p> <p>4. Регуляція особистістю очікуваних результатів діяльності.</p> <p>5. Функції моделі соціальних очікувань особистості.</p> <p>Всього 13 год. (лж – 2 год.; пр – 2 год.; ср – 11 год.).</p>			<p>3. Структурно-функціональна модель соціальних очікувань особистості.</p> <p>4. Регуляція особистістю очікуваних результатів діяльності.</p> <p>5. Функції моделі соціальних очікувань особистості.</p>	
--	---	--	--	---	--

Модуль 3. ЕМПІРИЧНІ ВИМІРИ СОЦІАЛЬНИХ ОЧІКУВАНЬ ОСОБИСТОСТІ

<p>Тиждень 6 дата, 6 акад. год.</p>	<p>Тема 6: Технологія створення опитувальника «Рівень соціальних очікувань». План: 1. Вихідні положення психологічного тестування. 2. Особливості технології створення опитувальника «PCO». 3. Ретестова надійність опитувальника. 4. Типи валідності опитувальника. 5. Визначення валідності за методом відомих груп. Всього 11 год. (лк – 2 год.; пр – 2 год.; ср – 7 год.).</p>	<p>Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год.</p>	<p>7; 30</p>	<p>Практичне заняття 11 і 12. Технологія створення опитувальника «Рівень соціальних очікувань». Хід заняття: 1. Вихідні положення психологічного тестування. 2. Особливості технології створення опитувальника «PCO». 3. Ретестова надійність опитувальника. 4. Типи валідності опитувальника. 5. Визначення валідності за методом відомих груп.</p>	<p>10</p>
<p>Тиждень 7 дата, 6 акад. год.</p>	<p>Тема 7: Емпіричне дослідження психологічних змістових параметрів соціальних очікувань особистості. План: 1. «Емпірична картина» дослідження соціальних очікувань особистості. 2. Контент-аналітичне дослідження соціальних очікувань особистості. 3. Властивості соціальних очікувань особистості. 4. Рівні соціальних очікувань особистості.</p>	<p>Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год.</p>	<p>7; 30; 37</p>	<p>Практичне заняття 15 і 16. Емпіричне дослідження психологічних змістових параметрів соціальних очікувань особистості. Хід заняття: 1. «Емпірична картина» дослідження соціальних очікувань особистості. 2. Контент-аналітичне дослідження соціальних очікувань особистості. 3. Властивості соціальних очікувань особистості. 4. Рівні соціальних очікувань особистості.</p>	<p>10</p>

	5. «Експектометрія» – методика дослідження соціальних очікувань особистості. Всього 11 год. (лк – 2 год.; пр – 2 год.; ср – 7 год.).			5. «Експектометрія» – методика дослідження соціальних очікувань особистості.	
Тиждень 7 дата, 8 акад. год.	Тема 8: Типізація соціальних очікувань особистості. План: 1. Сутність токсономічного наукового знання. 2. Застосування кластеризації методом <i>k</i> -середніх для встановлення типів соціальних очікувань особистості. 3. Типи соціальних очікувань особистості. 4. Реалістичний і активноосмислений типи соціальних очікувань. 5. Психологічний зміст типів соціальних очікувань особистості. Всього 11 год. (лк – 2 год.; пр – 2 год.; ср – 7 год.).	Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год.	7; 30	Практичне заняття 17 і 18. Типізація соціальних очікувань особистості. Хід заняття: 1. Сутність токсономічного наукового знання. 2. Застосування кластеризації методом <i>k</i> -середніх для встановлення типів соціальних очікувань особистості. 3. Типи соціальних очікувань особистості. 4. Реалістичний і активноосмислений типи соціальних очікувань. 5. Психологічний зміст типів соціальних очікувань особистості.	10
Тиждень 8 дата, 6 акад. год.	Тема 9: Методологічні принципи створення програми оптимізації розвитку та психокорекції соціальних очікувань особистості.	Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год.	7; 17; 18; 20; 23; 46	Практичне заняття 19 і 20. Методологічні принципи створення програми оптимізації розвитку та психокорекції соціальних очікувань особистості.	10

	<p>План: 1. Сутність методологічних принципів створення програми оптимізації розвитку та психокорекції соціальних очікувань особистості.</p> <p>2. Верифікована система принципів.</p> <p>3. Психодіагностичний етап програми.</p> <p>4. Сутність розвивально-корекційного етапу програми.</p> <p>5. Контрольний етап програми.</p> <p>Всього 11 год. (лк – 2 год.; пр – 2 год.; ср – 7 год.).</p>			<p>Хід заняття:</p> <p>1. Спостереження за техніками, що гальмують групову динаміку (позиція ведучого, конкуренція мікрогруп). Обговорення негативних зразків психологічної роботи.</p> <p>2. Спостереження за існуванням прихованого конфлікту, його вплив на розвиток динаміки групи.</p> <p>3. Обговорення отриманих результатів роботи.</p>	
<p>Модуль 4. ТЕХНОЛОГІЇ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРАМ ОПТИМІЗАЦІЇ РОЗВИТКУ ТА ПСИХОКОРЕКЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ ОЧІКУВАНЬ ОСОБИСТОСТІ</p>					
<p>Тиждень 8 дата, 6 акад. год.</p>	<p>Тема 10: Змістові особливості та впровадження програми оптимізації розвитку і психокорекції соціальних очікувань в навчальній групі.</p> <p>План: 1. Особливості створення програми оптимізації розвитку та психокорекції соціальних очікувань особистості для навчальних груп.</p>	<p>Лекція – 4 год., практичне заняття – 2 год.</p>	<p>8; 9; 24; 27; 32; 46</p>	<p>Практичне заняття 23 і 24.</p> <p>Змістові особливості та впровадження програми оптимізації розвитку і психокорекції соціальних очікувань в навчальній групі.</p> <p>Хід заняття: 1. Особливості створення програми оптимізації розвитку та психокорекції соціальних очікувань особистості для навчальних груп.</p>	<p>5</p>

	<p>2. Сутність компонентів програми.</p> <p>3. Характеристика алоцентричного компоненту</p> <p>4. Взаємозв'язок систем «Я» та «не-Я» особистості студента.</p> <p>5. Групові динамічні процеси навчальної групи.</p> <p>Всього 9 год. (лк – 4 год.; пр – 2 год.; ср – 3 год.).</p>			<p>2. Сутність компонентів програми.</p> <p>3. Характеристика алоцентричного компоненту</p> <p>4. Взаємозв'язок систем «Я» та «не-Я» особистості студента.</p> <p>5. Групові динамічні процеси навчальної групи.</p>	
<p>Тиждень 9 дата, 4 акад. год.</p>	<p>Тема 11: Розробка та впровадження програми тренінгових занять в торговому колективі.</p> <p>План: 1. Особливості створення програми оптимізації розвитку та психокорекції соціальних очікувань особистості для торгових колективів.</p> <p>2. Сутність методики «Реалізація очікувань».</p> <p>3. Особливості проведення післятренінгового супроводу в торгових колективах.</p> <p>4. Оцінка результатів тренінгової роботи.</p> <p>5. Модель Д. Кіркпатрика «Оцінка програми навчання: чотири рівні».</p> <p>Всього 11 год. (лк – 2 год.; пр – 2 год.; ср – 11 год.).</p>	<p>Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год.</p>	<p>7; 10; 25; 40; 46</p>	<p>Практичне заняття 25 і 26.</p> <p>Розробка та впровадження програми тренінгових занять в торговому колективі.</p> <p>Хід заняття: 1. Особливості створення програми оптимізації розвитку та психокорекції соціальних очікувань особистості для торгових колективів.</p> <p>2. Сутність методики «Реалізація очікувань».</p> <p>3. Особливості проведення післятренінгового супроводу в торгових колективах.</p> <p>4. Оцінка результатів тренінгової роботи.</p> <p>5. Модель Д. Кіркпатрика «Оцінка програми навчання: чотири рівні».</p>	<p>5</p>

Тиждень 9 дата, 4 акад. год.	Тема 12: Розробка та впровадження програми тренінгових занять в проектній групі «Школа лідера». План: 1. Особливості створення програми оптимізації розвитку та психокорекції соціальних очікувань особистості для проектних груп. 2. Сутність програми «Школа лідера». 3. Соціальні очікування учасників проектної групи. 4. Оцінка ефективності впровадження програми. 5. Очікуване ставлення учасників проектної групи. Всього 11 год. (лк – 2 год.; пр – 2 год.; ср – 7 год.).	Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год.	7; 10; 26; 42; 46	Практичне заняття 27 і 28. Розробка та впровадження програми тренінгових занять в проектній групі «Школа лідера». Хід заняття: 1. Особливості створення програми оптимізації розвитку та психокорекції соціальних очікувань особистості для проектних груп. 2. Сутність програми «Школа лідера». 3. Соціальні очікування учасників проектної групи. 4. Оцінка ефективності впровадження програми. 5. Очікуване ставлення учасників проектної групи.	5
------------------------------------	---	--	-------------------	--	---

10. Система оцінювання та вимоги: форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання

Модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ВИМІРИ СОЦІАЛЬНИХ ОЧІКУВАНЬ ОСОБИСТОСТІ.

Максимальна кількість балів за цей модуль (60 балів).

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали

Практичні роботи – 60 балів (по 20 балів за 3 практичних заняття)

Модуль 2. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ОЧІКУВАНЬ ОСОБИСТОСТІ.

Максимальна кількість балів за цей модуль (40 балів).

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали
Практичні роботи – 40 балів (по 20 балів за 2 практичних заняття)
Всі практичні роботи повинні бути виконані письмово.
Семестровий контроль 3-го семестру – **залік**.

Модуль 3. ЕМПІРИЧНІ ВИМІРИ СОЦІАЛЬНИХ ОЧІКУВАНЬ ОСОБИСТОСТІ. Максимальна кількість балів за цей модуль (40 балів).

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали
Практичні роботи – 40 балів (по 10 балів за 4 практичних заняття)

Модуль 4. ТЕХНОЛОГІЇ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРАМ ОПТИМІЗАЦІЇ РОЗВИТКУ ТА ПСИХОКОРЕКЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ ОЧІКУВАНЬ ОСОБИСТОСТІ. Максимальна кількість балів за цей модуль (20 балів).

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали
Практичні роботи – 15 балів (по 5 балів за 3 практичних занять)
Всі практичні роботи повинні бути виконані письмово.
Тест за четвертий модуль – 5 балів
Семестровий контроль 4-го семестру – **екзамен (40 балів)**.

Здобувачі можуть отримати до 10% бонусних балів за виконання додаткового індивідуального завдання, участь у конкурсах наукових робіт, здобутки у неформальній та інформальній освіті.

11. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Андреева Г. М. Социальная психология. 5-е изд. М.: Аспект Пресс, 2004. 365 с.
2. Блинова О. Є. Трудова міграція населення України у соціально-психологічному вимірі: монографія. Херсон: РІПО, 2011. 486 с.
3. Майерс Д. Социальная психология. 7-е изд. СПб.: Питер, 2007. 794 с.
4. Михальский А. В. Психология конструирования будущего: монография. М.: МГППУ, 2014. 192 с.
5. Москаленко В. В. Соціальна психологія: підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 624 с.
6. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: навч. посіб. К.: Академвидав, 2005. 448 с.
7. Попович І. С. Психологічні виміри соціальних очікувань особистості: монографія. Херсон: ПАТ «ХМД», 2017. 504 с.

8. Попович І. С. Соціально-психологічні очікування в людських взаєминах: моногр. Херсон: ВАТ «ХМД», 2009. 240 с.
9. Попович І. С. Оптимізація розвитку соціально-психологічних очікувань у студентській групі: навч.-метод. посіб. Херсон: ВАТ «ХМД», 2013. 204 с.
10. Яценко Т. С. Теорія і практика групової психокорекції: Активне соціально-психологічне навчання: навч. посіб. К.: Вища школа, 2006. 679 с.

Додаткові

11. Бабатіна С. І. Психологічні технології розвитку темпоральних характеристик особистості в студентському віці. Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова: зб. наук. праць. Одеса, 2016. Вип. 1/39, т. 21. С. 7–20.
12. Бергер П., Лукман Т. Социальное конструирование реальности. Трактат по социологии знания. М.: Медиум, 1995. 323 с.
13. Блинова О. Є. Особистісні детермінанти прояву соціальних стереотипів. Зб. наук. праць : філософія, соціологія, психологія. Ів.-Франківськ: ВДВ ЦІТ, 2007. Вип. 12. Ч. 2. С. 51–55.
14. Блинова О. Є. Соціокультурні та психологічні вектори становлення особистості: монографія / від. ред. О. Є. Блинова. Херсон: Вид-во ФОП Вишемирський, 2018. С. 6–29.
15. Борисюк А. С. Професійна ідентичність медичного психолога: соціально-психологічний аналіз: монографія / А. С. Борисюк. Чернівці: Книги – ХХІ, 2010. 440 с.
16. Боришевський М. Й. Особистість у вимірах самосвідомості: монографія. Суми: ВД «Еллада», 2012. 608 с.
17. Завацька Н. Є. Соціокультурні та психологічні аспекти адаптації особистості в сучасному соціумі: монографія / Під ред. Н. Є. Завацької. Луганськ: Вид-во імені В. Даля, 2012. 320 с.
18. Завацька Н. Є. Суб'єктне самовизначення та адаптація особистості в системі економічних відносин: соціально-психологічний аспект : монографія / Н. Є. Завацька, В. Є. Харченко, Л. В. Хитрош / Під ред. Н. Є. Завацької. Луганськ: СЛУ імені В. Даля, 2012. 192 с.
19. Злобіна О. Г. Соціальні орієнтації та локус очікувань: динаміка особистісних змін. Соціальні виміри суспільства: зб. наук. праць. Вип. 7. К., 2004. С. 25–42.
20. Карамушка Л. М., Іщук О. В. Психологія організаційної культури вищого навчального закладу: монографія. К., Запоріжжя: Кругозір, 2015. 276 с.
21. Келли Дж. А. Теория личности: психология личных конструктов. СПб.: Речь, 2000. 249 с.
22. Лагонда Г. В. Экспектационная теория брачных отношений: монография. Брест: БрГУ, 2013. 225 с.

23. Пілецька Л. С. Професійна мобільність особистості: соціально-психологічний аспект: монографія. Луганськ: Вид-во «Ноулідж», 2014. 220 с.
24. Попович І. С. Соціальні очікування як чинник професійної культури особистості. Професійна культура: сутність, фахові особливості, розвиток: монографія / відп. ред. Г. Є. Улунова. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. С. 21–36.
25. Попович І. С. Соціально-психологічні очікування як детермінанта психологічної культури особистості. Психологічна культура: види, інваріанти, розвиток: монографія / відп. ред. Г. Є. Улунова. Суми: ВВП «Мрія», 2014. С. 104–120.
26. Попович І. С. Роль соціально-психологічних очікувань у професійному становленні та розвитку особистості. Зб. наук. праць: філософія, соціологія, психологія. Івано-Франківськ: Вид-во ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2015. Вип. 20, ч. 2. С. 213–220.
27. Попович І. С. Соціально-психологічні очікування в міжособистісній взаємодії малої групи. Проблеми заг. та пед. психології. К. 2006. Т. VIII. В. 7. С. 259–268.
28. Попович І. С. Проблема соціально-психологічних очікувань в науковій теорії та практиці. Практична психологія та соціальна робота. К., 2005. № 5. С. 8–13.
29. Попович І. С. Типологічні особливості очікувань. Науковий вісник ХДУ. Серія: психологічні науки: зб. наук. праць ХДУ / За ред. О. Є. Блинової. Херсон: ВД «Гельветика», 2014. В. 1. Т. II. С. 64–70.
30. Попович І. С. Психологія соціальних очікувань особистості : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. психол. наук : спец. 19.00.05 «Соціальна психологія; психологія соціальної роботи». СНУ імені Володимира Даля. Северодонецьк, 2017. 40 с.
31. Соболева Н. І. Соціологія суб'єктивної реальності. К.: Інститут соціології НАН України, 2002. 296 с.

Інтернет-ресурси

32. Крупник І. Р. Особливості сімейних уявлень дітей позбавлених батьківського піклування. Психологічний часопис: зб. наук. праць. К.: 2017. № 6 (10), вип. 10. С. 75-90. Режим доступу <http://ekhsuir.kspu.edu/handle/123456789/6230>
33. Попович І. С. Мотиваційний компонент соціально-психологічних очікувань. Проблеми загальної та педагогічної психології: зб. наук. праць Інституту психології імені Г. С. Костюка АПН України. К.: «ГНОЗІС», 2011, т. XIII, ч. 4. С. 290–297. Режим доступу <http://eKhSUIR.kspu.edu/handle/123456789/3274>
34. Попович І. С. Соціальні очікування особистості як регулятор соціально-психологічної реальності. Актуальні проблеми психології : зб. наук. праць / За ред. С. Д. Максименка. Т. 1. Вип. 44 / Інститут психол. імені Г. С. Костюка НАПН України К.: Фенікс, 2016. С. 138–143. <http://ekhsuir.kspu.edu/handle/123456789/3298>

35. Попович І. С. Самооцінка як критерій соціально-психологічних очікувань. Проблеми загальної та педагогічної психології: зб. наук. праць / За ред. С. Д. Максименка. К.: «ГНОЗІС», 2010. Т. XII, ч. 3. С. 326–333. <http://eKhSUIR.kspu.edu/handle/123456789/3273>
36. Kirkpatrick D. L. Evaluating Training Programs: The Four Levels / D. L Kirkpatrick & J. D. Kirkpatrick. 3-rd edition, S.-Francisco, 2006. 393 p. https://www.bkconnection.com/static/Evaluating_Training_Programs_EXCERPT.pdf
37. Popovych, I., Arbeláez-Campillo, D. F., Rojas-Bahamón, M. J., Burlakova, I., Kobets, V., Bokshan, H. Perspectivas temporales en las actividades profesionales de especialistas en el área económica. Cuestiones Políticas, 2021. 39(69). p. 424-445. <https://doi.org/10.46398/cuestpol.3969.27>
38. Popovych, I., Blynova, O., Nass Álvarez, J. L., Nosov, P., Zinchenko, S. A historical dimension of the research on social expectations of an individual. Revista Notas Históricas y Geográficas, 2021. 27. P. 190-217. <https://www.revistanotashistoricasygeograficas.cl/index.php/nhyg/article/view/365>
39. Popovych, I., Blynova, O., Zhuravlova, A., Toba, M., Tkach, T., Zavatska, N. Optimization of development and psycho-correction of social expectations of students of foreign philology. Revista Inclusiones, 2020. 7(SI). P. 23–38. <http://www.revistainclusiones.org/index.php/inclu/article/view/1657>
40. Popovych, I., Chervinskyi, A., Kazibekova, V., Chervinska, I., Machynska, N. (2021). Empirical research of the typology of social expectations of the personality. Amazonia Investiga, 2021. 10(43). P. 112-122. <https://doi.org/10.34069/AI/2021.43.07.11>
41. Popovych, I., Pavliuk, M., Hrys, A., Sydorenko, O., Fedorenko, A., Khanetska, T. (2021). Pre-game expected mental states in men's mini-football teams: a comparative analysis, Journal of Physical Education and Sport, 21(2). 2021. P. 772-782. <https://doi.org/10.7752/jpes.2021.02096>
42. Popovych I. S., Blynova O. Ye. The Structure, Variables and Interdependence of the Factors of Mental States of Expectations in Students' Academic and Professional Activities. The New Educational Review, 2019. 55(1). P. 293–306. <https://doi.org/10.15804/tner.2019.55.1.2>
43. Popovych I. S. Implementation of the optimization program for the development of social expectations of personality (illustrated by an example of the project “Leader’s School”). Fundamental and Applied Researches in Practice of Leading Scientific Schools. 2018. 5(29). P. 45–52. <https://doi.org/10.33531/farplss.2018.5.06>
44. Popovych, I., Shcherbyna, V., Sultanova, L., Hulas, I., Mamchur, I. Investigación de propiedades de expectativas de futuros especialistas de perfil socioeconómico. Revista Amazonia Investiga, 2021. 10(39). P. 40-49. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2021.39.03.4>

45. Popovych I. S. Social expectations – a basic component of the system of adjusting of social conduct of a person / I. S. Popovych // Australian Journal of Scientific Research, “Adelaide University Press”. Adelaide, 2014. 2(6) (July – December). Vol. III. P. 393–398. <http://ekhsuir.kspu.edu/handle/123456789/3296>
46. Popovych I. S. Social expectations in primary school age / I. S. Popovych // Proceedings of the 2nd International Academic Congress «Fundamental Studies in America, Europe, Asia and Africa», 27 Sept. 2014, USA, New-York, “Columbia Press”. – New York, 2014. – Vol. II. – P. 176–180. <http://ekhsuir.kspu.edu/handle/123456789/3306>
47. Popovych I. S. Social expectations: types, functions and mechanisms. Harvard J. of Fundamental and Applied Studies, “Harvard University Press”, 2015. 1(7) (January – June). Vol. XIII. P. 152–159. <http://ekhsuir.kspu.edu/handle/123456789/3289>
48. Vroom V. H. Work and Motivation / Victor H. Vroom. New-York: Jossey Bass, 1994. 324 p. <http://Work-Motivation-LSI-Victor-Vroom/dp/0787900303>